

Komisyonculuk faaliyetinde bulunan e-Defter mükellefinin taksicilik faaliyetine başlaması halinde taksicilik faaliyeti kapsamında verdiği hizmete ilişkin olarak kullanmak zorunda olduğu belgeler hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	E-83128357-105-10635
Tarih	07.09.2022

T.C.

SİNOP VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : E-83128357-105-10635

07.09.2022

Konu : Belge Bulundurma Zorunluluğu Hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden; ... komisyonculuk faaliyetinizden dolayı e-Defter mükellefi olduğunuz, buna ek olarak 30/12/2021 tarihinde taksicilik faaliyetine başladığınız ve e- Defter mükellefi olmanız sebebiyle taksicilik faaliyetinize ilişkin hangi belgeleri kullanacağınız hususunda Defterdarlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

1) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, "*Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir.*" hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların ise aynı Kanunun 229 ve müteakip

maddelerinde yer alan belgelerden herhangi biri ile tevsik edilmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, mezkûr Kanunun;

- 229 uncu maddesinde, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",

- 230 uncu maddesinde, "*Faturada en az aşağıdaki bilgiler bulunur:*

1. *Faturanın düzenlenme tarihi, seri ve sıra numarası;*

2. *Faturayı düzenleyenin adı, varsa ticaret unvanı, iş adresi, bağlı olduğu vergi dairesi ve hesap numarası;*

3. *Müşterinin adı, ticaret unvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarası;*

4. *Malın veya işin nevi, miktarı, fiyatı ve tutarı;*

5. *Satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarası ...",*

- 232 nci maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. *Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;*

2. *Serbest meslek erbabına;*

3. *Kazançları basit usulde tesbit olunan tüccarlara;*

4. *Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;*

5. *Vergiden muaf esnafa. Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.*

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin 50.000.000 lirayı (2022 yılı için 2.000 TL'yi) geçmesi veya bedeli 50.000.000 liradan (2022 yılı için 2.000 TL'den) az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir.",

- 233 üncü maddesinde, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerin fatura vermek mecburiyetinde olmadıkları satışları ve yaptıkları işlerin bedelleri aşağıdaki vesikalardan herhangi biri ile tevsik olunur.*

1. *Perakende satış fişleri;*

2. Makineli kasaların kayıt ruloları;

3. Giriş ve yolcu taşıma biletleri.

Perakende satış fişi ile giriş ve yolcu taşıma biletleri seri ve sıra numarası dahilinde teselsül ettirilir. Bu fiş ve biletler kopyalı iki nüsha olarak tanzim edilir ve bir nüshası müşteriye verilir. Makineli kasa kullanılıp da müşteriye fiş (makineli kasanın önceki fıkrada belirtilen malumatı ihtiva eden fişi) verilmemesi halinde, perakende satış fişi tanzimi ve müşteriye verilmesi mecburidir."

hükümlerine yer verilmiştir.

Bunun yanı sıra, 29/3/2003 tarihli ve 25063 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 314 sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinde, "...

Bilindiği üzere, 171 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde, gerçek usule tabi mükelleflerden kalkış veya varış noktası büyükşehir belediye sınırları içinde (mücavir alanlar dahil) dolmuş işleten mükelleflerin taşıma ücretlerini dip koçanlı yolcu taşıma bileti ile taksi işleten mükelleflerin ise taşıma ücretlerini fatura, perakende satış fişi veya dip koçanlı yolcu taşıma bileti ile belgelendirebilecekleri hususlarında açıklamalara yer verilmiştir.

...

*Vergi Usul Kanununun mükerrer 257 nci maddesinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak gerçek usulde vergilendirilen ve **işletme hesabı esasına** göre defter tutan;*

- Dolmuş işletmecilerinden günlük hasılatlarını dip koçanlı yolcu taşıma bileti ile belgelendirmek istemeyenlerin günlük hasılatları için gün sonunda tek bir fatura düzenlemeleri,

- Taksi işletmecilerinin de günlük hasılatlarının fatura, perakende satış fişi veya dip koçanlı yolcu taşıma biletiyle belgelenmeyen kısmı için gün sonunda tek bir fatura düzenlemeleri,

uygun görülmüştür.

Ancak, taksi işletmecilerinin müşterinin istemesi halinde perakende satış fişi veya dip koçanlı yolcu taşıma bileti yerine tutara bakılmaksızın fatura düzenleyecekleri tabiidir." açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, birinci sınıf tüccar kapsamında bilanço esasına göre defter tuttuğunuz mükellefiyetiniz kapsamındaki işlemlerinize ilişkin olarak, Vergi Usul Kanununda sayılan fatura, perakende satış fişi ve diğer belgeleri düzenlemek ve kullanmak zorunluluğunuz bulunmakta olup, bu kapsamda, verdiğiniz hizmetlere ilişkin olarak, genel hükümler çerçevesinde, müşteri adına fatura veyahut fatura düzenleme zorunluluğu bulunmayan durumlarda perakende satış vesikası düzenlenmesi gerekmektedir.

2) 213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- Mükerrer 242 nci maddesinin ikinci fıkrasında, Hazine ve Maliye Bakanlığının, elektronik defter, belge ve kayıtların oluşturulması, kaydedilmesi, iletilmesi, muhafazası ve ibrazı ile defter ve belgelerin elektronik ortamda tutulması, düzenlenmesi ve ibraz edilmesi uygulamasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu; bu Kanun ve diğer vergi kanunlarında defter, kayıt ve belgelere ilişkin olarak yer alan hükümlerin elektronik defter, kayıt ve belgeler için de geçerli olduğu; Hazine ve Maliye Bakanlığının, elektronik defter, belge ve kayıtlar için diğer defter, belge ve kayıtlara ilişkin usul ve esaslardan farklı usul ve esaslar belirlemeye yetkili olduğu,

- 257 inci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, Hazine ve Maliye Bakanlığının, mükellef ve meslek grupları itibariyle muhasebe usul ve esaslarını tespit etmeye, bu Kanuna göre tutulmakta olan defter ve belgeler ile bunlara ilaveten tutulmasını veya düzenlenmesini uygun gördüğü defter ve belgelerin mahiyet, şekil ve ihtiva etmesi zorunlu bilgileri belirlemeye, bunlarda değişiklik yapmaya yetkili kılındığı,

- Mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) numaralı bendinde ise Hazine ve Maliye Bakanlığının, tutulması ve düzenlenmesi zorunlu defter, kayıt ve belgelerin mikro film, mikro fiş veya elektronik bilgi ve kayıt araçlarıyla yapılması, bu kayıt ortamlarında saklanması veya ibraz edilmesi hususunda izin vermeye veya zorunluluk getirmeye yetkili olduğu

hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 509 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "IV.1.1. Genel Olarak" başlıklı bölümünde, "...

e-Fatura uygulamasına kayıtlı mükelleflerin, bu Tebliğin "V.7." ve "VIII." numaralı bölümlerinde belirtilen istisnai durumlar haricinde, birbirlerine sattıkları mallar ve ifa ettikleri hizmetler için düzenledikleri faturaları e-Fatura olarak göndermeleri ve almaları zorunludur. e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükellefler, uygulamaya kayıtlı olmayan mükelleflere yaptıkları mal teslimi ve hizmet ifası için genel hükümler çerçevesinde kağıt ortamdaki fatura (e-Arşiv uygulamasına dahil olanlar/dahil olma zorunluluğu getirilenler ise uygulamaya dahil oldukları/zorunluluklarının başladığı tarihten itibaren e-Arşiv Fatura) düzenlemek zorundadırlar." açıklamaları yer almaktadır.

Bu çerçevede, fatura düzenlenmesini gerektirecek mal teslimi veya hizmet ifalarınızda, alıcı e-Fatura kullanıcısı ise e-Fatura, alıcı e-Fatura kullanıcısı değilse e-Arşiv Fatura düzenlemeniz icap etmektedir.

3) 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin 1 inci fıkrasında; *"Satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, bu Kanuna göre ödeme kaydedici cihaz kullanmak mecburiyetindedirler."* hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ödeme kaydedici cihaz (ÖKC) kullanma mecburiyeti, birinci ve ikinci sınıf tüccarlara getirilen bir yükümlölük olup kazançları basit usulde tespit olunan mükellefler bu kapsama girmemektedir.

Diğer taraftan, anılan Kanunla ilgili 2 Seri No.lu Genel Teblięle yapılan düzenlemeyle kara, hava, deniz ve demiryolları ile yapılan yolcu ve yük taşımacılığı faaliyetleri ile uğraşan mükellefler ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyeti kapsamı dışında bırakılmıştır.

Bu itibarla, taksi işletmeciliği faaliyetinizden dolayı ödeme kaydedici cihaz kullanma mecburiyetiniz bulunmamakla birlikte isteğe bağlı olarak Yeni Nesil ÖKC kullanmanız mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026